

30.11.2020

Maa- ja metsätalousministeriö

Viite: MMM:n lausuntopyyntö 15.10.2020, VN/16944/2020

LAUSUNTO LUONNOKSESTA KOTIMAISEN KALAN EDISTÄMISOHJELMAKSI

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa edellä mainitusta ohjelmaluonnoksesta. Ministeriö toteaa lausuntonaan seuraavan.

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaan kotimaisen kalan tarjontaa ja osuutta kulutuksesta lisätään kestävästi laatimalla kotimaisen kalan edistämishjelma. Edistämishjelmassa todetaan, että se asettaa kalan elintarvikekäytölle ja kalatalouden arvoketjun kehitykselle vision sekä määrittää strategiset valinnat ja keskeiset toimenpiteet vision saavuttamiseksi. Lisäksi ohjelman todetaan määrittelevän yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet, jotka ohjaavat hallinnon toimintaa ja muiden arvoketjua koskevien ohjelmien ja strategioiden valmistelua. Kotimaisen kalan käytön edistämiseksi keskeisessä asemassa on Euroopan meri- ja kalatalousrahaston (EMKR) kansallinen toimintaohjelma, jonka mukaisesti pääosa rahoituksesta toteutetaan. Valtiontalouden kehyksiin sisältyy myös muuta kotimaisen kalan käytön edistämiseen kohdentuvaa rahoitusta.

Edistämishjelmassa korostetaan tavoitetta toteuttaa kansallista kalatalouspolitiikkaa vaikuttavuuslähtöisesti, jolloin jatkuvan seurannan, arvioinnin ja ennakkoinnin merkitys korostuu. Olennaista on, että seuranta on oikea-aikaista ja jatkuvaa ja että siitä saadut tulokset voidaan mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla hyödyntää ohjelman toimenpiteiden ja niihin varattujen voimavarojen järkevässä kohdentamisessa. Edistämishjelman toimivuuden jatkuvan seurannan toteuttamiseksi jatketaan tukiohjelmakaudella 2014-2020 Suomen EMKR-toimintaohjelman suhteen sovellettua jatkuvan arvioinnin ja ennakkoinnin soveltamista tukiohjelman täytäntöönpanoon. Voimavarojen käytön ja ensisijaistettujen toimintamuotojen painotuksia on mahdollista tarpeen mukaan muuttaa perustellusti ja oikea-aikaisesti. Valtiovarainministeriö on osallistunut tähän arviointityöhön tukiohjelmakaudella 2014-2020 ja pitää kyseistä toimintatapaa selkeästi tukiohjelman vaikuttavuutta lisäävänä.

Edistämishjelmaan sisältyy neljä osa-aluetta ohjelman mukaisista toimenpiteistä ja toteuttamisesta. Valtiovarainministeriö pitää näitä yleisesti arvioiden perusteltuina. Ministeriö kiinnittää huomiota siihen, että usean toimenpiteen, kuten esimerkiksi kalatalouden ja laajemmin luonnonvaratalouden pääomarahaston perustamisen osalta on kyse tätä koskevien mahdollisuuksien selvittämisestä, joka edellyttää tarkentavaa jatkovalmistelua ja arviointia tarkoituksenmukaisista ja rahoituksellisesti mahdollisista vaih-

toehdoista tavoitteiden saavuttamiseksi. Näiden lähemmän tarkastelun yhteydessä on otettavissa tarkemmin kantaa niiden perusteltavuuteen.

Edistämishjelman liitteisiin sisältyy arvioita ohjelman toimenpiteiden vaikutuksista vuoden 2027 tavoitetilään mennessä. Nämä on esitetty lähinnä liikeloudellisina sekä kalatalouden arvoketjun muutoksina, kuormittavuuden muutoksina ja muina ympäristövaikutuksina. Liiketoiminnan taloudellisten mittarien ja tavoitetasojen yhteydessä on esitetty arvioita tuottojen, jalostusarvon ja työllistävyyden muutoksista kalataloussektoreittain. Ohjelmaan olisi mahdollista sisällyttää näiden tietojen yhteydessä myös ainakin yleispiirteisiä arvioita kyseisten vaikutusten merkityksestä julkiselle taloudelle.

Valtiovarainministeriö toteaa, että ohjelmaluonnoksessa tarkoitettuja toimenpiteitä toteutetaan valtiontalouden kehyspäästösten ja valtion talousarvioiden mukaisten määrärahojen ja henkilötötyövuosimäärien puitteissa.

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Sami Yläoutinen

Apulaishudjettipäällikkö,
budjettineuvos

Annika Klimenko

Tiedoksi

VM/BO (Inha, Taskinen)